

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
UNIVERSITY OF PIRAEUS

Ανάπτυξη Μεθοδολογίας Αποτίμησης Διαφόρων Παραμέτρων του Γενικού Συμφέροντος όπως αυτό ορίζεται στην Πολιτική Φιλοσοφία του J.J. Rousseau

Οδυσσέας Ν. Κοψιδάς

Οικονομολόγος, Πολιτικός Μηχανικός, Νομικός, MSc, PhD ©

Θ.Ε.: Τα μαθηματικά στις κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες

Το «Κοινωνικό Συμβόλαιο»

- αποτελεί το γνωστότερο φιλοσοφικό κείμενο του Ζαν Ζακ Ρουσσώ
- δημοσιεύοντας το 1762 το έργο «Κοινωνικό Συμβόλαιο» ή «Αρχές πολιτικού δικαίου» ο Ρουσσώ
- παρουσιάζοντας τη θεωρία του για το κράτος και αναζητώντας το θεμέλιο της πολιτικής κοινωνίας
- επιχειρεί να εκθέσει τους όρους μιας σταθερής και δίκαιης πολιτείας
- θέτοντας την ελευθερία ως προϋπόθεση του δικαίου και το κοινό αγαθό ως δέον να ισχύει ως νόμος

Σκοπός της παρούσας έρευνας...

- είναι η ανάπτυξη μιας μεθοδολογίας για την αποτίμηση διαφόρων παραμέτρων του γενικού συμφέροντος με την χρήση της *Μεθόδου Υποθετικής Αξιολόγησης (CVM)* και
- της σύγχρονης *Πειραματικής Οικονομικής*

Μέθοδος Υποθετικής Αξιολόγησης

- η *Μέθοδος Υποθετικής Αξιολόγησης (CVM)* είναι μια τεχνική βασισμένη σε έρευνες και είναι ιδιαίτερα χρήσιμη για την αποτίμηση των **μη εμπορικών πόρων / αγαθών / υπηρεσιών και αντικειμένων πολιτιστικής κληρονομιάς** (αισθητικής, ιστορικής, επιστημονικής ή κοινωνικής αξίας)
- όπως η διατήρηση του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος

Στο 'Κοινωνικό Συμβόλαιο' διαβάζουμε...

- *«Να βρεθεί μία μορφή κοινότητας που να υπεραπίζεται και να προστατεύει με όλη την από κοινού δύναμη το πρόσωπο και τα αγαθά κάθε μέλους, ούτως ώστε ο καθένας καθώς ενώνεται με όλους, να υπακούει παρά στον ίδιο του τον εαυτό και να παραμένει εξίσου ελεύθερος όπως και πριν...»*

Επίσης διαβάζουμε...

- *«καθένας θέτει από κοινού το πρόσωπό του και όλη του τη δύναμη κάτω από την ανώτατη καθοδήγηση της γενικής βούλησης»*

Η Καθαρή Βούληση

- *«αν αφαιρέσετε από τις επιμέρους βουλήσεις τα συν και τα πλην που αλληλοεξουδετερώνονται, θα απομένει ως υπόλοιπο η γενική βούληση»*

Το περιβάλλον χαρακτηρίζεται ως ‘δημόσιο αγαθό’

- Τα **δημόσια αγαθά** είναι αγαθά που παρέχουν οφέλη για την κοινωνία ως σύνολο ή μέρος της, συνήθως ανεξάρτητα από το αν οι μεμονωμένοι άνθρωποι είναι πρόθυμοι να πληρώσουν για να έχουν αυτά τα οφέλη.
- Όλες οι οντότητες, είτε πρόκειται για ιδιώτες είτε για επιχειρήσεις ή δημόσιους οργανισμούς, έχουν κάποιους οικονομικούς πόρους με τους οποίους επιδιώκουν να επιτύχουν συγκεκριμένους στόχους (π.χ. **μεγιστοποίηση των κερδών**).

Η Μέθοδος της Υποθετικής Αξιολόγησης (CVM)

- είναι μια τεχνική βασισμένη σε έρευνες
- χρησιμοποιείται συχνά στην *Πειραματική Οικονομική*
- είναι ιδιαίτερα χρήσιμη για την αποτίμηση των μη εμπορικών πόρων / αγαθών / υπηρεσιών και αντικειμένων πολιτιστικής κληρονομιάς (αισθητικής, ιστορικής, επιστημονικής ή κοινωνικής αξίας)

WTP - WTA

- η διατήρηση του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος
- γενικώς η αποτίμηση του *ρουσσεικού γενικού συμφέροντος*
- αποτυπώνει σε νομισματικές μονάδες την έκφραση της γενικής βούλησης
- εάν τα *WTP* και *WTA* αξιολογούνται στο ίδιο επίπεδο χρησιμότητας
- πρέπει να είναι ίδια
- αλλά εμπειρικά στοιχεία καταδεικνύουν σταθερά ότι το *WTA* μπορεί να υπερβαίνει το *WTP*

Συμπεράσματα - Συζήτηση

- η φυσική κατάσταση του ανθρώπου είναι άγνωστη και απροσδιόριστη
- μόλις ο άνθρωπος αποφασίζει να οργανωθεί σε κοινωνία
- εκχωρεί τα δικαιώματα που του ενέπνευσε η Φύση και
- συνάπτει το κοινωνικό συμβόλαιο ομαδικής διαβίωσης.
- η κοινωνία διέπεται από την επιδίωξη του γενικού συμφέροντος
- που είναι η έκφραση της γενικής βούλησης
- και αποσκοπεί στη μεγιστοποίηση της κοινωνικής ευημερίας

Συμπεράσματα - Συζήτηση

- Η Μέθοδος Υποθετικής Αξιολόγησης και τα εργαλεία της *Πειραματικής Οικονομικής* μπορούν να βοηθήσουν στην ποσοτική αποτίμηση της αξίας του *γενικού καλού* ανάλογα με την περίπτωση (δημόσιο αγαθό, εξωτερική οικονομία κλπ.)

Επίλογος

- Έτσι προτείνεται ένα μεθοδολογικό εργαλείο ποσοτικοποίησης κάποιων εννοιών της Πολιτικής Φιλοσοφίας με σκοπό την αντικειμενική μεγιστοποίηση της κοινωνικής ευημερίας που συνίσταται στην επίτευξη της μέγιστης αποδοτικότητας και της δίκαιης διανομής των οικονομικών πόρων.

- **Ευχαριστώ για την προσοχή σας!**